

بازار کار ایران پیچیده‌تر از همیشه

نرخ مشارکت اقتصادی شاید یکی از مهم‌ترین شاخص‌های بخش عرضه کار در اقتصاد امروز دنیا به حساب آید. این شاخص از یک‌سوی تابعی از وضعیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور است و از سوی دیگر، متغیر کنترلی برای وضعیت رفاهی جامعه به شمار می‌آید. هرچه نرخ مشارکت اقتصادی بالاتر باشد، آن جامعه از سطح رفاه بالاتری برخوردار است، به همین دلیل نرخ مشارکت اقتصادی افراد در سن کار در اغلب کشورهای توسعه‌یافته بالا می‌باشد زیرا برنامه‌ریزان و سیاستگذاران در این کشورها دریافته‌اند برای رشد و توسعه اقتصادی باید از حداکثر ظرفیت نیروی کار بهره ببرند، به‌طور نمونه نرخ مشارکت اقتصادی افراد در سن کار در نروژ در حدود ۷۰ درصد است و این امر نشان می‌دهد سیاستگذاران در آرایش بازار کار و جذب نیروی کار موفق عمل کرده‌اند.

در حالی‌میانگین نرخ مشارکت اقتصادی افراد ۱۵ سال به بالا در دنیا حدود ۶۵ درصد است که در ایران به‌رغم آنکه نرخ مشارکت را از سن ۱۰ سال به بالا محاسبه می‌کنند باز هم می‌بینیم که این شاخص طی سال‌های اخیر بین ۳۸ تا ۴۵ درصد در نوسان بوده است و این امر نشان می‌دهد مدیران و برنامه‌ریزان نتوانسته‌اند بازار کار را به نوعی آرایش دهند که نیروی کار جذب این بازار شود. از آنجا که نرخ مشارکت اقتصادی نشان‌دهنده میزان استفاده از جمعیت در سن کار در هر اقتصادی است و به عبارت دیگر، میزان بهره‌گیری از ظرفیت‌های منابع انسانی را نشان می‌دهد، این روند نزولی بالذاته علامت منفی برای اقتصاد یک کشور ارزیابی می‌شود به ویژه برای کشورهای در حال توسعه که مسئله فناوری در تولید نیز به‌طور معنادار هنوز در کشور اشاعه پیدا نکرده و به اصطلاح عامیانه تکنولوژی جایگزین نیروی کار نشده است.

به‌طور نمونه در آخرین گزارش رسمی مرکز آمار از بازار کار ایران که

مربوط به فصل پاییز سال ۹۴ می‌باشد، نرخ مشارکت با ۰/۸ درصد افت نسبت به فصل مابقل ۳۸/۱ درصد و نرخ بیکاری در فصل پاییز با ۰/۲ درصد کاهش نسبت به فصل قبل ۰/۷ درصد بر آورد شده است

که حرکت کاهشی نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ تورم نشان از آن دارد

که افت نرخ بیکاری لزوماً به معنی ایجاد فرصت‌های شغلی نمی‌باشند بلکه امکان دارد مایوس شدن از پیدا کردن فرصت شغلی موجب خروج نیروی کار از گردونه جست‌وجوی شغل باشد.

در شرایطی نرخ مشارکت در ایران در محدوده ۴۰ درصد است که

نروژ، کشوری که همچون ایران صاحب منابع نفتی است طی ۱۰ سال گذشته پیوسته از نرخ مشارکت اقتصادی بیش از ۷۰ درصدی برخوردار بوده است. در این بین نرخ مشارکت فعلی برای اقتصادی مانند ایران که دارای ظرفیت‌های عظیم برای توسعه است و هنوز تکنولوژی نیز توسعه قابل ملاحظه‌ای نیافته است، بسیار پایین به شمار می‌رود.

مسئولان باید توجه داشته باشند کاهش نرخ مشارکت اقتصادی جمعیتی نیست بلکه منظور این جمعیت حاضر در سن کار می‌باشند یک بازی باخت – باخت برای اقتصاد ایران به شمار می‌آید زیرا از طرفی نتوانسته‌ایم از نیروی انسانی حاضر در کشور برای رشد و توسعه اقتصادی بهره ببریم و از طرفی دیگر کاهش نرخ مشارکت به معنی تقویت هسته جمعیتی مشغول اشتغال می‌باشد که هر لحظه امکان دارد در سال‌های آتی به بیکاره به بازار کار هجوم آورند و نرخ بیکاری را به شدت بالا رشد همراه کنند.

بدین ترتیب سیاستگذاران و برنامه‌ریزان اقتصادی کشور باید توجه داشته باشند برای بهبود اوضاع بازار کار با یک مسئله چند مجهولی روبه‌رو هستیم زیرا در عین حالی که نرخ بیکاری در کشور دو رقمی است و عمده نیروی کار فعلی از دستمزد پایین ناراضی هستند، مابوقله کاهش نرخ مشارکت اقتصادی نیز روبه‌رو شده‌ایم که این شرایط در نوع خود بی نظیر است. به نظر می‌رسد بازار کار ایران به مرحله‌ای رسیده است که هم مابوقله انباشت قابل ملاحظه منقاضی است از سال‌های گذشته روبه‌رو است و هم اینکه قدرت جذب نیروی کار جدید ورودی به بازار کار که عمدتاً از متصکلمکره می‌باشند، نیز نپردازد و در عین حال بازار کار قدرت ایجاد راه مناسب برای عمده نیروی کار فعال را نیز ندارد که این شرایط برای بازار کار ایران می‌تواند یک هتسار جدی به شمار آید.

خبرگوشه

تولکی: هیچ چیز بر نامه ششم

مشخص نیست!

در برنامه ششم توسعه اعتبارات مشخص نیست، می‌توان گفت در این برنامه هیچ چیزی مشخص نیست، اینکته دولت می‌گوید برنامه ارائه ننداده و احکام برای برنامه ارائه داده بنگ بدعت است که نباید مجلس آن را بپذیرد.

به گزارش تسنیم، احمد تولکی با اعلام این مطلب افزود: «طبق گفته دولت، آنها برنامه به مجلس ارائه نداده‌اند بلکه احکام مقدمه‌ای برنامه ارائه شده است، احکام مقدمه‌های از احکام مختلف است که در پایه موضوعات مختلف است، این احکام در کمیسیون برنامه مشترک در حال بررسی است که نه دارای سال و نه دارای زمان است، در این برنامه اعتبارات مشخص نیست، می‌توان گفت در این برنامه هیچ چیزی مشخص نیست، اینکه دولت می‌گوید برنامه ارائه ن داده و احکام برای برنامه ارائه داده یک بدعت است که نباید مجلس آن را بپذیرد.» وی در جلسه علنی دیروز پارلمان نیز در تذکری اظهار داشت: کمیسیون تخصصی برنامه قرار است در شرایطی تشکیل شود که اساساً برنامه‌های برای بررسی وجود ندارد، چراکه براساس قانون برنامه دارای زمانبندی اهداف مشخصی است. وی تأکید کرد: خود دولت هم گفته که این لایحه‌ای که ارائه دادند، برنامه نیست بلکه احکام لازم برای اجرای برنامه است، این لایحه نه مدت زمان اجرا رد و نه اهداف آن مشخص است. این نماینده مجلس خطاب به حجت‌الاسلام ابوترابی‌فر د که ریاست جلسه علنی را برعهده داشت، گفت: این اولین بار است که چنین اتفاقی می‌افتد، بنابراین از هیئت رئیسه می‌خواهم این بدعت را نپذیرد و از دولت بخواهد لایحه برنامه ششم را به مجلس ارائه دهد. تولکی افزود: دولت لایحه‌ای را به اسم برنامه به مجلس آورده و به گفته خودش برنامه نیست و با بررسی آن در مجلس تنها وقت مجلس گرفته می‌شود. حجت‌الاسلام ابوترابی‌فر، نایب‌رئیس مجلس نیز در پاسخ به این تذکر گفت: مجلس در چارچوب قوانین لایحه تقدیمی دولت را بررسی و تصویب می‌کند چرا که مجلس در بررسی لوایح محدودیتی ندارد و وقتی لایحه‌ای تقدیم مجلس می‌شود، در دست مجلس است و می‌تواند از اختیارات قانونی خود استفاده کند، بنابراین مجلس به آنچه قانون به آن اجازه داده، عمل می‌کند.

پارواریتپهر

- تصویب لایحه بودجه ۹۵ به سال آینده موکول شد
- ایران ۵ میلیارد دلار هواپیما می‌خرد
- ساخت خط‌های شیراز- بوشهر - سوله‌ای با فاینانس چینی
- ورود سازمان بازرسی به قراردادهای جدید نفتی و ارسال گزارش به روسای قوا
- روابط سه بانک روسی با ایران از سر گرفته شد
- جبران نشدن خسارت ۸۰۰ میلیون یورویی و همکاری دوباره با ۲۰۷ قدیمی
- بهره‌برداری ۵۰۰ طرح با ۳۹۴ میلیارد تومان توسط بنیاد برکت
- عمو بانکی‌ها رفتند، صرافی‌های «کله‌گنده» دلار را گران کردند
- خودر و فروشان دست به «تحقیف» زدند

گزارش یک

بهنار قاسمی

وزارت صنعت و تجارت که به دنبال

آزادسازی قیمت کالاها و واگذاری تعیین

قیمت به بازار است، با پیشنهاد حذف

قیمت از روی برخی کالاها موافقت کرد و

به این ترتیب آشفستگی بازار و ناپسیامانی

قیمت‌ها را در ماه‌های پایانی سال کلید زد.

درج قیمت مصرف‌کننده روی کالاها همواره

مورد توجه دولت‌ها بوده است تا از این طریق از

سوءاستفاده‌های احتمالی جلوگیری و به حمایت

از حقوق مصرف‌کننده پردازد و بر همین اساس

بود که در ماده ۵ فصل دوم قانون حمایت از حقوق

مصرف‌کنندگان که سال ۸۸ در مجلس شورای

اسلامی مصوب شد تمامی عرضه‌کنندگان کالا و

خدمات مکلف شدند با الصاق برچسب روی کالا یا

نصب تابلو در محل به پایان سال یارحقیه واحد کالا

دستمزد خدمت را به‌طور روشن و مکتوب به‌گونه‌ای

که برای همگان قابل رؤیت باشد، اعلام نمایند. حال

پس از مدت‌هاقیمت‌گذاری به این شیوه و تنها

زمانی که دو ماه به پایان سال می‌رسد، مسئولان

خبر از شوک‌های جدیدی در رابطه باقیمت‌گذاری

در بازار می‌دهند. این اقدام که به بهانه‌ارزان‌فروشی

آغاز شده، جز اینکه مردم را دچار سردرگمی کند

کالاها در نقاط مختلف باقیمت‌های گوناگون

عرضه شود، هیچ نتیجه دیگری نخواهد داشت. به

راستی هدف دولت از این اقدام چیست؟ حمایت از

تولیدکنندگان یا مصرف‌کنندگان و شاید حمایت از

دلان و خروج بازار از کوفد؟

به گفته صاحب نظران با اجزای این طرح مردم

باید هزینه آن را بپردازند و آیا تضمینی برای

جلوگیری از سوءاستفاده افسراد وجود خواهد

داشت یا خیر؟ چرا که به عنوان مثال قیمت یک

قیمت متفاوتی را در شهرهای مختلف بپردازند.

در ماه‌های گذشته برخی از کالاها مصرفی

ارزان تر از قیمت درج شده بر کالا به عمده‌فروشان

فروخته می‌شد و تولیدکنندگان با تحقیقات خود

تلاش می‌کردند انگیزه دلان و عمده‌فروشان

کالا را برای آن کالای خاصی افزایش دهند. به

عبارت دیگر تخقیف تولیدکنندگان به جای

اینکه به جیب مصرف‌کننده برود به جیب دلان

می‌رفت، حال چگونه انتظار می‌رود با حذف قیمت

از روی کالا، مصرف‌کننده کالا را به قیمت ارزان

بخرد؟ گفته می‌شود پس از یک دوره ر کود در

بازار خرید و فروش کالا، وزارت صنعت به منظور

جلب رضایت اصناف با پیشنهاد آنها موافقت کرده

تا به نوعی بازار را از قیمت‌گذاری سنتی نجات

دهد و به این ترتیب با هماهنگی قائم‌مقام وزیر

صنعت در مرحله اول قیمت روی جلد شیرینی

و شکلات، اسنک و ماکارونی حذف می‌شود تا

کالاها براساس ۳ درصد سود عمده‌فروشی و ۱۲

تا ۱۵ درصد سود خرده‌فروشی عرضه شوند.

عضو هیئت مدیره کنسول‌کنندگان و مسئولان

وزارت صنعت اتخاذ شده و در جلسه‌ای با حضور

خسرو تاج قائم‌مقام وزیر صنعت مقرر شد حذف

قیمت از روی محصولات فروشی می‌توانند در مورد

خرید و فروش مصرف‌گیری کنند و علاوه بر این، مراکز

عرضه و فروشگاه‌ها نیز برای جلب مشتریان بیشتر،

محصولات خود را با قیمت پایین‌تری عرضه خواهند

کرد. به گفته تولکی، در مرحله اول اجرای طرح حذف

جلسات طولانی در این زمینه‌ها کالا مشمول محصولات

مانند شیرینی و شکلات، اسنک شامل چیپس

و بیگ و ماکارونی می‌شود که در واقع کالاهای

غیر اساسی هستند. وی ادامه داد: ممکن است، دو

روز جلسه صورت گیرد. علیرضا صورت‌پور در

پاسخ به این سؤال که آیا برای اجرای این طرح،

بخشنامه‌های از سوی دولت صادر شده است؟

گفت: اجرای این طرح قطعاً با هماهنگی دولت

انجام می‌شود و مسئولان اتاق اصناف با هماهنگی

مسئولان دولتی این مسئله را اعلام کرده‌اند.

مروت‌پور با بیان اینکه اجرای طرح حذف قیمت

از روی بسته‌بندی تنها روشی است که می‌تواند

کشور را از بحران چند قیمتی و دلال بازی نجات

دهد، گفت: این طرح در تمام کشورهای پیشرفته

اتفاق افتاده و در واقع، مصرف‌کنندگان با رصد

بازار نسبت به خرید کالا از مراکزی که قیمت

مناسب‌تری را ارائه می‌کنند، اقدام خواهند کرد.

■ **صندوق فاکتور فروش توسط تولیدکنندگان**

وی تصریح کرد: بنده دولت نباید سنگین تر شود و

به همین دلیل نباید انتظار داشته باشیم سازمان

حمایت با دستگه‌های دیگر نظارت مستقیمی بر

قیمت کالاها داشته باشند، زیرا بهترین ناظر مردم

هستند. مروت‌پور با اشاره به اینکه در این طرح،

تولیدکننده موظف است فاکتور فروش برای

عرضه‌کنندگان کالا صادر کند، گفت: سازمان‌های

نظارتی می‌توانند بر فاکتورهای صادر شده برای

فروشندگان نظارت داشته باشند.

نصب صندوق در مراکز فروش

عضو هیئت مدیره کانون صنایع غذایی در عین

حال اظهار داشت: طبق مذاکرات انجام شده در

جلسه‌های باخسرو تاج قائم‌مقام وزیر صنعت قرار شد

ابتدای بهمن ماه نصب شود تا قیمت کالاها از این

طریق قابل کنترل باشد و علاوه بر این، دریافت

مالیات نیز با روند بهتری صورت گیرد.

وی در پاسخ به این سؤال که در ایران تعداد

مراکز خرده‌فروشی و عرضه کالا بسیار زیاد است

و عدم درج قیمت روی کالا باعث سردرگمی

خریداران خواهد شد، اظهار داشت: خریداران

با رصد مراکز مختلف فروشی می‌توانند در مورد

خرید و فروش مصرف‌گیری کنند و علاوه بر این، مراکز

عرضه و فروشگاه‌ها نیز برای جلب مشتریان بیشتر،

محصولات خود را با قیمت پایین‌تری عرضه خواهند

کرد. به گفته تولکی، در مرحله اول اجرای طرح حذف

جلسات طولانی در این زمینه‌ها کالا مشمول محصولات

مانند شیرینی و شکلات، اسنک شامل چیپس

و بیگ و ماکارونی می‌شود که در واقع کالاهای

غیر اساسی هستند. وی ادامه داد: ممکن است، دو

روز جلسه صورت گیرد. علیرضا صورت‌پور در

پاسخ به این سؤال که آیا برای اجرای این طرح،

بخشنامه‌های از سوی دولت صادر شده است؟

گفت: اجرای این طرح قطعاً با هماهنگی دولت

انجام می‌شود و مسئولان اتاق اصناف با هماهنگی

مسئولان دولتی این مسئله را اعلام کرده‌اند.

مروت‌پور با بیان اینکه اجرای طرح حذف قیمت

از روی بسته‌بندی تنها روشی است که می‌تواند

کشور را از بحران چند قیمتی و دلال بازی نجات

دهد، گفت: این طرح در تمام کشورهای پیشرفته

اتفاق افتاده و در واقع، مصرف‌کنندگان با رصد

بازار نسبت به خرید کالا از مراکزی که قیمت

مناسب‌تری را ارائه می‌کنند، اقدام خواهند کرد.

■ **صندوق فاکتور فروش توسط تولیدکنندگان**

وی تصریح کرد: بنده دولت نباید سنگین تر شود و

به همین دلیل نباید انتظار داشته باشیم سازمان

حمایت با دستگه‌های دیگر نظارت مستقیمی بر

قیمت کالاها داشته باشند، زیرا بهترین ناظر مردم

هستند. مروت‌پور با اشاره به اینکه در این طرح،

تولیدکننده موظف است فاکتور فروش برای

عرضه‌کنندگان کالا صادر کند، گفت: سازمان‌های

نظارتی می‌توانند بر فاکتورهای صادر شده برای

فروشندگان نظارت داشته باشند.

عضو هیئت مدیره کانون صنایع غذایی در عین

حال اظهار داشت: طبق مذاکرات انجام شده در

جلسه‌های باخسرو تاج قائم‌مقام وزیر صنعت قرار شد

ابتدای بهمن ماه نصب شود تا قیمت کالاها از این

طریق قابل کنترل باشد و علاوه بر این، دریافت

مالیات نیز با روند بهتری صورت گیرد.

وی در پاسخ به این سؤال که در ایران تعداد

مراکز خرده‌فروشی و عرضه کالا بسیار زیاد است

و عدم درج قیمت روی کالا باعث سردرگمی

خریداران خواهد شد، اظهار داشت: خریداران

با رصد مراکز مختلف فروشی می‌توانند در مورد

خرید و فروش مصرف‌گیری کنند و علاوه بر این، مراکز

عرضه و فروشگاه‌ها نیز برای جلب مشتریان بیشتر،

محصولات خود را با قیمت پایین‌تری عرضه خواهند

کرد. به گفته تولکی، در مرحله اول اجرای طرح حذف

جلسات طولانی در این زمینه‌ها کالا مشمول محصولات

مانند شیرینی و شکلات، اسنک شامل چیپس

و بیگ و ماکارونی می‌شود که در واقع کالاهای

غیر اساسی هستند. وی ادامه داد: ممکن است، دو

روز جلسه صورت گیرد. علیرضا صورت‌پور در

پاسخ به این سؤال که آیا برای اجرای این طرح،

بخشنامه‌های از سوی دولت صادر شده است؟

گزارش‌ها

یک تحلیلگر اقتصادی پیش‌بینی کرد

۱۰ بانک و مؤسسه مالی

در آستانه ورشکستگی

یک کارشناس اقتصادی گفت: علت بالا بودن نرخ بهره، بالا بودن سود سپرده است و علت بالا بودن سود سپرده نیز این است که ۱۰ مؤسسه و بانک کوچک در حال ورشکستگی هستند.

محمدحسین ادیب، عضو هیئت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه اصفهان یکشنبه شب با حضور در یک برنامه تلویزیونی افزود: حیات این مؤسسات و بانک‌های کوچک تا ۱۵ ماه دیگر دوام ندارد، البته اگر بانک مرکزی از عملکرد بازار دست بردارد و دخالت کند قضیه قابل مدیریت است. وی در مورد حمایت نمایندگان مجلس از مؤسسه‌های غیرمجاز و حمایت از آنها گفت: ۹۰ نماینده مجلس نامه‌ای به بانک مرکزی نوشتند و ابراز کردند اعلام نکتید مؤسسه‌های که اخیراً ورشکست شده غیرمجاز است. اما حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان معوقات بانکی و حدود ۹۰ هزار میلیارد هزار میلیارد تومان وام استهالی داریم. به گفته مدیر عامل یکی از بانک‌ها، در وام‌های استهالی یک قسط را می‌دهند و مابقی را نمی‌دهند. وام‌های استهالی را مصوبه مجلس ایجاد کرد. نمایندگان مجلس با تصویب مصوبه‌ای معادل معوقات در کشور معوقه دست کردند و مدام به بانک‌ها حمله می‌کنند.

او تصریح کرد: اینها بالا بران سود سپرده می‌خواهند مشکلات خود را به

بعد منتقل کنند. مردم بلندتر هر مؤسسه و بانکی که سود بیشتری می‌دهد

آن مؤسسه یا بانک یک گام بیشتر تا ورشکستگی فاصله ندارد. به گفته

مدیر عامل یکی از بانک‌های خصوصی بانک‌های دیگر مجبورند که با این

۱۰ بانک و مؤسسه مالی ورشکسته رقابت کنند، و گزینه پول از بانک‌های

دیگر به سمت این بانک‌ها سرازیر می‌شود. وی ادامه داد: به عبارت دیگر

بانک‌ها در حال حاضر برای غرق شدن در حال رقابت با یکدیگر هستند.

استراتژی بانک مرکزی نیز این است که می‌گوید ما نباید دخالت کنیم و

باید عملکرد بازار نشان دهد کدام یک سود بیشتری بدهد. عملکرد بازار

هم یعنی غرق شدن بانک‌ها. این اقتصاددان گفت: به گفته معاون نظارتی

بانک مرکزی آب از سر این ۱۰ بانک و مؤسسه گذشته و هیچ چیزی برای

آنها مهم نیست، وگرنه در حال حاضر هیچ فعال اقتصادی نمی‌تواند نرخ

بهره ۲۰ تا ۲۷ درصد را بپردازد کند.

این کارشناس اقتصادی اظهار داشت: سود سپرده‌ای که بانک‌ها در

حال حاضر در حال پرداخت آن هستند در اقتصاد قابل توجیه نیست. به

گفته معاون بانک مرکزی، ۵۰ درصد وام‌های بانکی به شرکت‌های بزرگ

خود داده و این وام‌ها را پس نمی‌دهند. این شرکت‌ها اگر بخواهند وام

داشته باشند و این وام‌ها را پس نمی‌دهند. این شرکت‌ها اگر بخواهند وام

می‌دهند. اگر به وام‌هایی که از بانک‌ها گرفته شده، شرکت‌های دولتی

را نیز اضافه کنیم، بیشتر این وام‌ها به ۷ هزار شرکت داده شده است.

ادیب همچنین با بیان اینکه مشکل، صنایع کوچک ما نیست، افزود:

مشکل ۲ هزار شرکت دولتی است که از ۱۰۰۰ سال پیش به این سو به

تورم باید ورشکسته می‌شوند و با گرفتن وام ادامه فعالیت کرده‌اند. تا

الآن دو عامل باعث شده بود که این گونه شرکت‌های زبانه‌ه سرپا باشند

ولی تا سال آینده این شرکت‌ها اگر استراتژی خود را تغییر ندهند دیگر

قادر به ادامه حیات نخواهند بود. این دو عامل نیز این بود که اولاً در

کشور تورم بود و ما تا سال ۱۳۹۱ دومین کشور دارای بالاترین نرخ

تورم در جهان بودیم، بنابراین ۸۰ درصد سودی که این شرکت‌ها کسب